

HRVATSKO SLOVO

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice
godišće IV | broj 42 | svibanj 2019.

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Ulazimo u svibanj, mjesec cvijeća, ljepote i buđenja života. Neka se njegova obilježja preliju u vašu svakodnevicu.

Osvrt na minule događaje

U sklopu redovnih mjesečnih tribina Društva u srijedu, 10. travnja, u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, zanimljivo predavanje s temom *Konzervatorsko-restauratorski zahvati na papiru i pergameni* održala je mag. art. Majda Begić-Jarić iz Hrvatskog restauratorskog zavoda. Doznali smo niz pojedinosti o tome što rade stručnjaci s umjetninom kada stigne na restauraciju, a dobili smo i nekoliko savjeta kako čuvati takve dokumente i umjetnine. Imate li kod kuće kakvu glagoljsku listinu, sada znate kamo i kome je možete s punim povjerenjem predati na restauraciju.

Pasionska baština je udruga u kulturi osnovana 1991. godine, a program temelji na književnom, liturgijskom, glazbenom i vizualnom bogatstvu hrvatskog stvaralaštva s temom Kristove Muke i Uskrsnuća kao nepresušnog nadahnuća. Ovogodišnje, 28. svečanosti Pasionske baštine održane su od 6. do 17. travnja. Donijele su, kao i svake godine, ponešto iz bogate domaće i svjetske riznice glazbenih, likovnih, književnih i pučkih pasionskih sadržaja, ne zaboravljajući pri tome ni suvremeno stvaralaštvo. U petak 12. travnja, u crkvi sv. Antuna Padovanskog održan je VII. korizmeno-glagoljaški koncert zagrebačkih klapa pod nazivom *Svitla noć*. Tom prigodom izveden je i pučki korizmeni napjev *Ja se kajem* iz Vrboske na otoku Hvaru koji je obradio naš član, ugledni skladatelj i etnomuzikolog, glazbeni umjetnik Živko Ključić.

Mješoviti pjevački zbor *Baščina* Društva prijatelja glagoljice dana 14. travnja, na Cvjetnu nedjelju, izveo je prigodni program u crkvi sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu na svetoj misi nakon Križnoga puta. Zborom je ravnao maestro Miroslav Salopek, a za orguljama je bila Hvalimira Bledšnjajder.

Zanimljiva izložba na temu *Mitovi i legende na glagoljici* otvorena je dana 16. travnja u prostorijama Hrvatske Paneuropske unije (HPU) u Jurišićevoj ulici 1a u Zagrebu. Autori slika su učenici Grafičkog odjela Škole primijenjenih umjetnosti i dizajna. U djela nadahnuta legendama, mitovima, predajom i fantazijom učenici su utkali slova glagoljice i tako stvorili originalne slike, grafičke crteže, plakate i omote za knjige. Nakon uvodnih riječi glavnog tajnika HPU-a, g. Mislava Barišića, nazočnima se obratila dr. sc. Hrvojkina Mihanović Salopek, znanstvena savjetnica u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU-a, a nakon nje i predsjednik DPG-a, prof. Žubrinić koji je publici omogućio razgled pretiska Hrvojevog misala te naglasio važnost navedenog glagoljskog misala u kontekstu europske kulture i baštine.

Svjetlo Uskrsa obasjalo nas je 21. travnja. Stizale su uskrsne čestitke pune dobrih želja, a ovu lijepu pisanicu izradio je naš član, g. Dubravko Jantolek.

Uredništvo Hrvatskog slova, našeg najstarijeg tjednika za kulturu, nije propustilo ni u ovom uskrsnom broju svojim čitateljima čestitku uputiti glagoljicom, na čemu mu najiskrenije zahvaljujemo. Također čestitamo Hrvatskom slovu 24. obljetnicu izlaza i želimo još puno uspješnih godina.

U srijedu 17. travnja prvi program HTV-a prikazao je sjajnu polusatnu emisiju nazvanu *Mostovi – svoj k svome*. Gledatelji su mogli dobiti mnoge podatke o kulturno-povijesnim vezama Hrvata i Čeha. Upoznali smo prvog Čeha u Zagrebu, biskupa Duha, s kojim i počinje nazočnost češke manjine u Hrvatskoj. Doznali smo o hrvatskim glagoljašima koji na poziv rimsko-njemačkog cara i češkog kralja Karla IV. dolaze u Prag u samostan Emaus sredinom 14. stoljeća. Oni su toj novoj sredini dali glagoljaško bogoslužje, glagoljicu kao pismo kojom se češki jezik zapisivao i ostavili brojna glagoljaška djela koja se i danas čuvaju u Narodnom muzeju i Narodnoj sveučilišnoj knjižnici u češkom glavnom gradu. Bilo je riječi i o mnogim poznatim i manje poznatim osobama i događajima koji su obilježili kulturno nebo obaju naroda. Uz češke znanstvenike, navedene zanimljivosti s nama su podijelili već nam dobro poznati doc. dr. sc. Tomislav Galović sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta i Marijan Lipovac, prof., predsjednik Hrvatsko-češkog društva.

Manifestacija *Noć knjige*, koja već osmu godinu zaredom u središte pozornosti donosi knjigu i popularizira čitanje, održana je 23. travnja u povodu Međunarodnog dana knjige i autorskih prava te Dana hrvatske knjige. Ovogodišnjom temom, *Omiljeni likovi i junaci iz svijeta knjige i stripa*, željelo se potaknuti na promišljanje o likovima koji su nam u mladosti bili važni, s kojima smo se mogli poistovjetiti, s kojima smo odrastali, maštali, rješavali najteže zadaće, od kojih smo učili kako se nositi s izazovima stvarnog svijeta. Zaštitni znak ovogodišnje manifestacije je *Knjigomir*, junak s posebnim moćima koje je stekao zahvaljujući knjigama. Društvo prijatelja glagoljice i njegovi *Glagoljiri* nisu sudjelovali sa svojim programom na sam dan manifestacije, nego će održati dva predavanja tijekom svibnja.

Zadarski glagoljaški krug, koji okuplja istaknuta imena iz oblasti glagoljice i glagoljaštva sa zadarskog područja, bio je u povodu Noći knjige gost Odjela za hrvatsko glagoljaštvo Matice hrvatske. Na temu *Istraživanje i prezentacija glagoljice na zadarskom području* održano je petnaestak predavanja, a prava kruna večeri bila je predstava – čitanje ulomaka iz Scenskog prikaza glagoljske madrikule sv. Mihovila 1640.-1817. iz Sv. Filipa i Jakova.

U srijedu, 24. travnja završio je korizmeno-uskršni tečaj glagoljice i dao već 28. generaciju glagoljaša. Zahvaljujemo prof. Vladimiru Čepuliću na trudu i ustrajnosti. Polaznici će biti pravovremeno obaviješteni o još jednom okupljanju na FER-u nakon čega će uslijediti i dodjela svjedodžbi.

Izlog knjižnice Medveščak na Trgu žrtava fašizma ponovo nas je obradovao zanimljivim postavom, ali i detaljem vezanim uz glagoljicu. Sve do 25. svibnja prolaznici će moći razgledati izložbu pod nazivom *Lijepa naše životinje*, posvećenu hrvatskim izvornim pasminama životinja. Uz originalne fotografije, izloženi su i preslice slika hrvatskih likovnih umjetnika te odlomci književnih djela s motivom domaćih životinja. Izvrsno se uklopio i detalj iz *Hrvojevog misala* – slika vojvode Hrvoja Vukčića Hrvatinića na konju. Izložbu je priredila naša stara znanica, gospođa Milka Tica.

Najava predstojećih događanja

Mješoviti pjevački zbor *Baščina* pjevat će na glagoljaškoj misi u nedjelju 5. svibnja u 18 sati, u crkvi sv. Franje Ksaverskoga, u Jandrićevoj 21 u Zagrebu.

U sklopu redovnih mjesečnih tribina Društva, u srijedu, 8. svibnja u 19 sati u Dvorani II Nadbiskupijskog pastoralnog instituta, Kaptol 29 a u Zagrebu, gostuju uvaženi stručnjaci iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice: dr. sc. Tatijana Petrić, glavna ravnateljica, dr. sc. Irena Galić Bešker i g. Ivan Kapec. Tema predavanja je *Glagoljska baština u digitalnom okruženju*. Ulaz je slobodan i svi ste dobrodošli!

Dva predavanja vezana uz *Noć knjige* s malim zakašnjenjem će održati Darko Žubrinić i Mirna Lipovac, i to:

- u utorak, 7. svibnja u 19 sati u Općinskoj knjižnici i čitaonici Bistra te
- u četvrtak, 23. svibnja u 18.30 sati u Knjižnici Vrapče

Kao i na tribine, ulaz je slobodan i svi ste dobrodošli!

Glagoljica gdje smo je očekivali

Uvijek nas razveseli i ugodno iznenadi kada spazimo glagoljicu negdje gdje je ne očekujemo. Utoliko nam je teže kada je ne nađemo tamo gdje smo je stvarno trebali susresti. U uredima Hrvatske pošte moguće je kupiti *filatelistički kišobran* – veliki kišobran s motivima hrvatskih poštanskih maraka. Zajednički nazivnik im je hrvatska nematerijalna baština. Našli su se tu motivi turističkih središta, hrvatska flora, hrvatska etnografska baština, kunić i parna lokomotiva (sic!), čak i *Volim te* na stranim jezicima i ispisano raznim pismima, ali *niti G* od glagoljice. Podsjetimo, Ministarstvo kulture donijelo je dana 7. veljače 2014. godine rješenje kojim se utvrđuje da Umijeće čitanja, pisanja i tiskanja glagoljice ima svojstva nematerijalne kulturne baštine za koje je predviđen čitav niz mjera zaštite i promidžbe. Šteta što je ovdje propuštena takva dragocjena prilika.

Podsjetnik članovima

Molimo sve članove koji još nisu uplatili članarinu za prošlu godinu da to učine što prije, kao i da uplate članarinu za tekuću godinu. Godišnja članarina iznosi 100 kn, a za učenike, studente, umirovljenike i nezaposlene svega 30 kn. Uplate možete izvršiti putem opće uplatnice ili internetom na račun Društva: IBAN: HR4023600001101379457, a također i u gotovini na mjesečnim tribinama Društva.

Do idućeg broja srdačno vas pozdravlja Uredništvo *Novosti*, želeći Vam mir i dobro.

UREDNIKA

ՄԻՐՆԱ ԼԻՍՈՎԱՆՅ Միրна Lipovac

ԽԵՐՅԱ

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE

E-adresa: drustvoprijateljglagoljice@gmail.com

ՄԵՆԵՃԱՍՏՈՍՈՅ ԴՆԵՃԻՐԻՍՏՈՎՆԻՐԻ ԿՄԻՆԻԿՅԱՄԻՐԻՑՅՈՅ

Web adresa: <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html>